

KOMPETENCE

Co se Vám vybaví, když se řekne slovo kompetence? My jsme se setkali s mnoha výklady. Zde Vám chceme nabídnout, jak o tématu přemýšlíme v JCMM, z. s. p. o.

Poradce by měl umět klienta provést procesem poznání vlastních kompetencí. Klíčové je ale i povědomí o tom, jaké kompetence jsou důležité pro řízení profesní dráhy (CMS) a v neposlední řadě je nutné vědět, jaké jsou aktuální ve vztahu k trhu práce.

Metoda mapování kompetencí CH-Q je skvělá inspirace, kde všude se lze vlastní kompetence hledat <https://centrumkompetenci.cz/>

V projektu KAPODAV vzniklo dost metodických a pracovních listů pro učitele a žáky. Součástí modelového programu je technika Činnosti. Na všednodenních činnostech žáků zmapujte jeho kompetence.

Metodický list najdete na uvedeném odkazu <https://bit.ly/37iqHs7>

V tomtéž projektu je i pracovní list, který využijete pro zapsání zpětné vazby od kamarádů. <https://bit.ly/3dTnC3X>

9 životů

Touto technikou nás inspirovala Magda Shymon (inspiraci si přivezla z Cross Borderu ve Varšavě). Moc nás baví a hlavně žáky.

Žáka vyzveme, aby si představil, že má 9 životů, jako kočka. Do připravených 9 okýnek namaluje, jak by životy vypadaly, co by naplňovaly. V návazném rozhovoru klademe důraz na zmapování potřebných dovedností, dovedností, které už žák má.

Národní soustava povolání Vám zprostředkuje informace o tom, jaké kompetence je potřeba k výkonu jakého povolání <https://nsp.cz/>

RODINA

Znáte to, buď děti chtějí dělat něco, co je jim známe (např. co dělá tatka, babička) nebo to dělat nechtějí, právě proto, že vědí, co to obnáší. Rodina nás významně ovlivňuje při volbě budoucího povolání, pozitivně i negativně.

Pokud se schůzky o profesní volbě účastní i rodič, doporučujeme si jasně nastavit pravidla - kdo je Váš klient nebo zda oba dva - a vyjasnit si očekávání rodiče a žáka. Ať víte, na čem se pracuje. Jedna z častých situací v případě, že jsou klienty rodič i žák, je podpora dialogu mezi oběma. Najednou jste facilitátorem a spíš než vhodná škola je dobrým výsledkem Vaší práce to, že se obě strany vyslyší a dojde se k nějakému kompromisu.

Rodinu do hovoru vtahujeme nejen jako možnou inspiraci, ale také pro korekci společného směru: Teď jsme vymysleli něco, co se nám líbí, co myslíš, že na to řekne máma/táta? Budou souhlasit? Kdyby tu teď byli rodiče, souhlasili by s našimi nápady? ..

Tipy a techniky, které se nám osvědčily:

KAPODAV - Rodokmen aktivita č. 3 v této metodice <https://bit.ly/37pnTcz>

Tato aktivita slouží k tomu, zmapovat povolání, která se objevují v rodině. V rámci poradenského procesu se můžete žáka k jednotlivým povoláním z rodiny zeptat: Co nejčastěji dělá v práci? Co na něm má rád? Co o svém povolání doma říká? Co o něm ještě víš? atd.

Kniha Thomase Dienera - Esencia práce „aktivita Rodinná historie“ - “Na příkladě rodičů můžeme zažít práci jako smysluplnou, svobodně zvolenou činnost nebo jen trpné plnění dopředu dané funkce.”

SEN

Asi většina z nás měla nějaký sen o tom, co jednou dělat. Ať už v dětství nebo v dospělosti. Myslíme si, že není podstatné, zda jsou tyto sny reálné nebo ne. Podle nás je důležité, co člověka na daném "snovém povolání" fascinovalo. Proč se mu líbilo.

Například, co může stát za snem být kosmonautem?- vidím věci z výšky, musí to být adrenalin, je to ojedinělé povolání, kamarádi mi budou závidět, umím ovládat složitý stroj, je to hrdina... A to už o člověku a jeho preferencích leccos vypovídá, že?

Nebojte se žáka zeptat na jeho sny. My třeba používáme tyto věty: Jaké povolání by bylo tvoje vysněné? Kdyby sis mohl/a vybrat jakékoliv povolání, které by to bylo? Co bys dělal/a úplně nejraději? Představ si, že všechno je možné, čím bys byl?

Podpořte žáka v tom, že není důležité, zda je tato možnost reálná, nebo ne. Pak pátrejte po tom, co ho na daném snovém povolání fascinuje. Tyto věci zachytávejte a následně se doptejte: Co z toho chceš mít ve své práci? Napadá tě povolání, které by to naplňovalo? Už jsi někdy u nějaké činnosti zažil to, co popisuješ? Co potřebuješ umět k tomu, abys to mohl dělat?

Tipy a techniky, které se nám osvědčily:

Pro podporu kreativity a rozhovoru můžete pracovat pomocí různých pohlednic nebo příběhových karet b-creative.cz/. Dejte karty na stůl a vyzvěte žáka, aby si vybral karty, které znázorňují něco z jeho snového povolání. Ať vám popíše, co ho na kartách zaujalo.

Pokud máte čas, může si sen sám namalovat. Můžete pak třeba hádat o co se jedná. Můžete popisovat, co na obrázku vidíte a doptávat se na významy.

Vyzkoušejte si aktivitu "Dětský sen" v knize Thomase Dienera *Esencia práce*.

TECHNIKY

1/2

Pro volbu povolání můžete využít řadu technik, inspirací a zdrojů. Všechno už je popsané, mrkněte na to, co nejčastěji při práci se žáky využíváme v JCMM.

OBRÁZKOVÉ KARTY jsou skvělá pomůcka při práci s mladými lidmi, ostatně jako další kreativní techniky. Obecně jsme si ověřili, že se samotným rozhovorem to neutáhneme, aby to nebyl výsledek a otrava.

Skvělé jsou karty z produkce b-creative. Máme je rádi, jsou hezké, pro žáky srozumitelné a nechávají hodně prostoru pro fantazii a otázky. Mluvíme o kartách hodnot, příběhové nebo-li storytelling karty, a nejskvělejší karty povolání ze švédsko Jobbkort. Více na webovkách <https://b-creative.cz/>

Můžete vyzkoušet karty Ceteras s ovečkami. <https://ceteras.cz/>

Centrum kompetencí stojí za to znát. Nabízí vzdělávací kurzy a vyrobili i nějaké sady karet o pracovní motivaci a povoláních. Jejich webové stránky <https://centrumkompetenci.cz/>

TESTY. Někdo by jen testoval a někdo se jim brání, jako čert kříže. My jsme pro zlatou střední cestu. Rozhodně jsme za to, že jen na testech nelze stavět, ale jako doplňující metoda se prostě hodí. Doporučujeme využívat ověřené psychodiagnostické nástroje, než dotazníky z časopisu. Nedoporučujeme používat testy, pokud nejste schopni zajistit individuální vyhodnocení výsledků s každým žákem.

Mezi notoricky známé a hojně využívané, patří Dotazník volby povolání. Lze koupit např. v Testcentru Hogrefe <http://www.testcentrum.com/>

Sebeevaluační nástroj pro mladé najdete i na stránkách JobHubu <https://www.job-hub.cz/>

Hezky ilustrovaný test je např. toto <https://www.16personalities.com/cs>

Pro získání odborného náhledu na kvalitu jednotlivých testů doporučujeme využít Testforum <https://testforum.cz/>.

EXTERNÍ ORGANIZACE, kde můžete čerpat podporu nebo se stát členem komunity poradců. Naprosto zásadní v České republice vnímáme Euroguidance <http://www.euroguidance.cz/o-euroguidance.html> <https://www.ekscr.cz/> Pokud hledáte nějakou komunitu, jejíž se můžete stát členy, pak zvažte Sdružení pro kariérové poradenství a kariérový rozvoj. <https://www.sdruzeni-kp.cz/> Nebo se Vám může zamlouvat Expertní komora kariérového poradenství <http://komorakp.cz/>

Určitě nemůžeme opomenout tzv. IPS Úřadu práce <https://www.uradprace.cz/ips>

TECHNIKY

2/2

WEBOVÉ PORTÁLY

Skvělý web Výběr školy <https://www.vyberskoly.cz/>

Infoabsolvent <https://www.infoabsolvent.cz/>;

Národní soustava povolání <https://www.nsp.cz/>

Publikace na webu Euroguidance <http://www.euroguidance.cz/publikace.html>

Statistiky a info o trhu práce <https://www.lmc.eu/cs/>

Asociace výchovných poradců <http://www.asociacevp.cz/>

Katalog produktů OPVK na kariérové poradenství <https://vzdelavanivsem.cz/pro-skoly/databaze-produktu-opvk>

Career designer Petry Drahoňovské <https://www.careerdesigner.cz/karierove-tipy-a-info-zdarma>

MOJE AKTIVITY

Věříme, že existuje spousta technik, které máte oblíbené a dobře se Vám s nimi pracuje. Jsou to Vaše esa v rukávu! Nebojte se je využívat! Není třeba zkoušet stále nové.

Zde jsme vytvořili prostor pro Vaše postřehy, postupy, ať to máte všechno po kupě :)

Budeme moc rády, když se s námi podělíte o to, co Vám při práci se žáky funguje. Klidně nám tento list pošlete pro inspiraci vyplněný zpátky. Můžete poslat na martina.milotova@jcmm.cz

Název techniky	Co je jejím cílem?	Co k ní potřebuji?	Co si musím pohlídat?	Postřehy k technice

ŠKOLA

Pokud se Vám s klientem podařilo najít školu, která se jeví jako nejlepší varianta, pak Vás čeká už jen pár drobností. Podívejte se blížeji na následující body. Pracujte s webovými stránkami dané školy, Atlasem školství, Infoabsolventem, Výběrem školy. Doporučte festivaly vzdělávání. To by mohlo stačit.

- Chci studovat maturitní obor nebo ne?
- Jaká je úspěšnost u maturitních zkoušek?
- Kolik praktické výuky škola nabízí?
- Jsou na dané škole přijímací zkoušky? Pokud ano tak z čeho? Na co se budu muset v rámci přijímacích zkoušek připravit?
- Jsem ochotný dojíždět? Pokud ano, kolik kilometrů?
- Má škola internát? A co by pro mě znamenalo bydlet na internátu?
- Kdy je den otevřených dveří?
- Pokud se půjdu na školu podívat, jaké informace o ní budu zjišťovat?
- Co o dané škole říkají moji známí, rodiče?
- Jak vypadá školní jídelna?
- Jaké je materiální vybavení (počítače, učebny...atd.)?
- Jaké možnosti uplatnění máš po škole? Jak poznáš, že tě škola dobře připravila?
- Platí se na škole školné?
- Jaký je plán učiva v jednotlivých ročnících? Kolik počet hodin mám svoje oblíbené/ neoblíbené předměty?
- Pokud se budeš muset dále ještě vzdělávat, připraví tě na to škola dobře?

<https://www.infoabsolvent.cz/>

<https://www.vyberskoly.cz/>

<https://www.atlasskolstvi.cz/>

<https://www.stredniskoly.cz/burzy-skol.html>

Každoroční Festival vzdělávání, Brno

<https://www.ibvv.cz/cs/akce/festival-vzdelavani-a-veletrh-strednich-skol>

RODINA

PRACOVNÍ LIST

